

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

SİNERJİ SİRKÜLER RAPOR

Sirküler Tarihi: 18.07.2016

Sirküler No : 2016/17

İSTİNAF MAHKEMELERİ 20 TEMMUZ'DA GÖREVE BAŞLIYOR

2014 yılında 6545 sayılı Kanunla 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda yapılan değişiklik ile gerek idari gerekse adli yargıda "istinaf mahkemeleri" tesis edildi.

İstinaf kavramı Arapça kökenli bir kelime olup Türk Dil Kurumu Sözlüğünde, mahkemenin verdiği kararı kabul etmeyerek bir üst mahkemeye götürme olarak tanımlanmıştır.

Kuruluş süreci tamamlanan Bölge Adliye Mahkemeleri ve Bölge İdare Mahkemeleri 20 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla göreve başlayacaklar. Bu kapsamda adli yargıda 1070 hâkim ve savcının 7 bölgede kurulan 217 daireye; idari yargıda ise 257 hâkimin yine 7 bölgede kurulan 62 daireye atamaları gerçekleştirildi.

İstinaf mahkemelerinin kuruluş amacı esas itibarıyla Yargıtay ve Danıştay'ın iş yükünü hafifletmek ve yüksek mahkemeleri kuruluş amaçları doğrultusunda hukuki içtihat kaynağı haline getirmek. Halihazırda Yargıtay'da derdest dosya sayısı yaklaşık 1.270.000. Danıştay'da ise bu sayı 210.000.

20 Temmuzda istinaf sistemine geçilmesiyle ilk derece mahkemelerince verilen kararların adli yargıda yaklaşık yüzde doksanının; idari yargıda ise yaklaşık yüzde seksenin istinaf aşamasında kesinleşmesi bekleniyor. Buna paralel olarak yüksek yargının iş yükünün azalması ile Yargıtay'ın 46 olan daire sayısı 24'e, 516 olan üye sayısı 200'e; Danıştay'ın ise 17 olan daire sayısı 10'a, 195 olan üye sayısı 90'a düşürülecek.

İstinaf mahkemeleri, kararlarda gördüğü eksiklik varsa eksikliği bizzat kendisi tamamlayacak. Yanlışlık varsa yanlışlığı bizzat kendisi düzeltecek. Delilleri doğrudan değerlendirecek ve işin esasına girerek adeta ilk derece mahkemesi gibi doğrudan karar verebilecek.

Bölge Adliye Mahkemeleri Ankara, Antalya, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir ve Samsun'da 93 ceza dairesi, 120 hukuk dairesi şeklinde çalışacak.

Bölge İdare Mahkemeleri ise Ankara, İstanbul, İzmir, Konya, Gaziantep, Erzurum ve Samsun'da toplam 88 daire halinde faaliyette olacak.

1. Vergi Mükelleflerinin İstinaf Yoluna Başvurma Usul ve Esasları:

İstinaf yoluna başvurmada usul ve esaslar ana hatları ile şu şekilde olacak:

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

a) İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabilecek. Ancak, konusu beş bin Türk lirasını geçmeyen vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkında idare ve vergi mahkemelerince verilen kararlar kesin olup bunlara karşı istinaf yoluna başvurulamayacak.

b) Bölge idare mahkemesi, yaptığı inceleme sonunda ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulursa istinaf başvurusunun reddine karar verecek.

c) Bölge idare mahkemesi, ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulmadığı takdirde istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verecek. Bu halde bölge idare mahkemesi için esasına girerek karar oluşturabilecek.

c) Bölge idare mahkemesi, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan istinaf başvurusunu haklı bulduğu, davaya görevsiz veya yetkisiz mahkeme yahut reddedilmiş veya yasaklanmış hâkim tarafından bakılmış olması hâllerinde, istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vererek dosyayı ilgili mahkemeye gönderecek. Bölge idare mahkemesinin bu şekilde verdiği kararlar kesin hüküm mahiyetinde.

e) İstinaf başvurusuna konu edilen kararı veren ya da karara katılan hâkim, aynı davanın istinaf yoluyla bölge idare mahkemesince incelenmesinde bulunamayacak.

Danıştay'da temyiz süreci ise aşağıdaki gibi işleyecek:

a) Danıştay dava dairelerinin nihai kararları ile bölge idare mahkemelerinin aşağıda sayılan davalar hakkında verdikleri kararlar, Danıştay'da, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde temyiz edilebilecek:

a) Düzenleyici işlemlere karşı açılan iptal davaları.

b) Konusu yüz bin Türk lirasını aşan vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemler hakkında açılan davalar.

Görüleceği üzere vergi ve idari yargılama sürecinde yargılama düzeni;

a) İlk derece mahkemesi (vergi ve idare mahkemelerinde),

b) İstinaf yolu (Bölge İdare Mahkemelerinde)

c) Temyiz incelemesi (Danıştay'da)

olmak üzere üçlü bir yapıya kavuşturulmuştur.

Yapılan yasal düzenlemeler çerçevesinde özetle;

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

1. Konusu 5.000 Türk Lirasını geçmeyen vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkında vergi mahkemeleri ile idare mahkemelerince verilen kararlar kesin olup bunlara karşı istinaf yoluna veya temyize başvurulamayacaktır.

2. Konusu 5.000 Türk Lirasını geçmekle birlikte 100.000 Türk Lirası'nı geçmeyen vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemler hakkında açılan davalarla ilgili olarak vergi mahkemeleri veya idare mahkemelerince verilen kararlara karşı bölge idare mahkemesine istinaf yolu ile başvurulabilecektir. Bu kapsamda istinaf mercii olarak bölge idare mahkemelerinin vereceği kararlar kesin kararlar mahiyetinde olup Danıştay'a temyize gidilemeyecektir.

3. Konusu yüz bin Türk lirasını aşan vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemler hakkında açılan ve vergi mahkemeleri ile idare mahkemelerince verilen kararlara karşı bölge idare mahkemesine istinaf yoluna başvurulabilecek olup istinaf mercii olarak bölge idare mahkemesinin vermiş olacağı kararlar aleyhine ise ayrıca Danıştay'a temyiz incelemesi için başvuruda bulunulabilecektir.

Öte yandan 6545 sayılı Kanun'la İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda yapılan değişiklik neticesinde davacılar artık "kararın düzeltilmesi" talebinde bulunamayacaklardır.

Saygılarımızla,

Erdal SÖNMEZ & Bülent ERSAN
SİNERJİ Bağımsız Denetim
Danışmanlık ve Yeminli Mali Müşavirlik Ltd. Şti.